C/2026/2102

2026.4.29.

P10_TA(2025)0255

A CITES részes felei üzbegisztáni konferenciájának (COP20) fő céljai

Az Európai Parlament 2025. október 23-i állásfoglalása a veszélyeztetett vadon élő állat- és növényfajok nemzetközi kereskedelméről szóló egyezmény (CITES) részes felei konferenciájának 2025. november 24. és december 5. között Szamarkandban (Üzbegisztán) tartandó 20. ülésére tervezett uniós stratégiai célkitűzésekről (2025/2618(RSP))

(C/2026/2102)

Az Európai Parlament,

— tekintettel a biológiai sokféleséggel és ökoszisztéma-szolgáltatásokkal foglalkozó kormányközi tudománypolitikai platformnak „A biológiai sokféleségről és ökoszisztéma-szolgáltatásokról szóló globális értékelő jelentés” című, 2019. május 4-i jelentésére ([1]),

— tekintettel a kihalással fenyegetett fajoknak a Természetvédelmi Világszövetség által létrehozott vörös listájára,

— tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 191. cikkében foglalt elővigyázatossági elvre,

— tekintettel az ENSZ Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezetének 2024-ben kiadott, „The State of the World’s Forests: Forest-sector innovations towards a more sustainable future” (A világ erdőinek állapota: Az erdészeti ágazat innovációi egy fenntarthatóbb jövő felé) című jelentésére,

— tekintettel a veszélyeztetett vadon élő állat- és növényfajok nemzetközi kereskedelméről szóló egyezmény (CITES) részes feleinek közelgő 20. konferenciájára, amelyet 2025. november 24. és december 5. között tartanak Üzbegisztánban,

— tekintettel az ENSZ Közgyűlésének a vadon élő állatok és növények jogellenes kereskedelméről szóló határozataira, legutóbb a 2023. augusztus 25-én elfogadott 77/325. számú határozatra,

— tekintettel az ENSZ Kábítószer- és Bűnügyi Hivatala „World Wildlife Crime Report – Trafficking in Protected Species” (Jelentés a vadon élő állatokkal és növényekkel kapcsolatos globális bűnözésről: a védett fajok illegális kereskedelme) című 2024. májusi jelentésére,

— tekintettel az Europol „The changing DNA of serious and organised crime – European Union Serious and Organised Crime Threat Assessment” (A súlyos és szervezett bűnözés DNS-ének változása – Az Európai Unió súlyos és szervezett bűnözés általi fenyegetettségének értékelése), (EU-SOCTA jelentés),

— tekintettel a CITES Conf. 12.3. számú (Rev. CoP19) határozatára az engedélyekről és tanúsítványokról,

— tekintettel a CITES Conf. 11.3. számú (Rev. CoP19) határozatára a megfelelésről és végrehajtásról,

— tekintettel a CITES Conf. 17.6. számú (Rev. CoP19) határozatára a CITES-egyezményt sértő tevékenységeket elősegítő korrupció tilalmáról, megelőzéséről, felderítéséről és visszaszorításáról,

— tekintettel a CITES Conf. 19.81–19.83. számú határozataira a vadon élő állatokkal és növényekkel kapcsolatos, internethez kapcsolódó bűncselekményekről,

— tekintettel a CITES Conf. 12.10. (Rev. CoP15) számú határozatára az I. függelékében felsorolt állatfajok fogságban történő kereskedelmi célú tenyésztési tevékenységeinek nyilvántartásba vételéről,

— tekintettel a CITES 14.69. számú határozatára a fogságban tenyésztett és nevelt példányokról,

— tekintettel a CITES Conf. 12.5. (Rev. CoP19) számú határozatára a tigrisek és az I. függelékben foglalt többi nagymacskafaj védelméről és kereskedelméről, valamint a 9.14 (Rev. CoP17) sz. határozatára az afrikai és az ázsiai orrszarvúfélék védelméről és kereskedelméről,

([1]) Brondizio, E. S., Settele, J., Díaz, S. és Ngo, H. T. (szerk.): Global assessment report on biodiversity and ecosystem services of the Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services (A biológiai sokféleséggel és az ökoszisztéma-szolgáltatásokkal foglalkozó kormányközi tudománypolitikai platform globális értékelő jelentése a biológiai sokféleségről és az ökoszisztéma-szolgáltatásokról), Bonn, 2019.

— tekintettel a CITES Conf. 10.10. (Rev.CoP19) számú határozatára az elefántpéldányok kereskedelméről,

— tekintettel a CITES 18.226. (Rev.CoP19), 19.107. és 19.108. számú határozataira az ázsiai elefántok (*Elephas maximus*) kereskedelméről,

— tekintettel a CITES 19.275–19.277. számú határozataira az afrikai elefántok (*Loxodonta spp.*) taxonómiájáról és nómenklatúrájáról, a 18.117. (Rev. CoP19), 18.118. és 18.119. (Rev. CoP19) számú határozataira a hazai elefántcsontpiacok lezárásáról, valamint a 19.156., 19.157., 18.184. (Rev. CoP19), 18.185. (Rev. CoP19) számú határozataira az elefántcsontkészletekről,

— tekintettel a CITES 19.68–19.70. számú határozataira az elefántcsontra vonatkozó nemzeti cselekvési tervekkel kapcsolatos folyamat felülvizsgálatáról,

— tekintettel a CITES Conf 17.9. számú határozatára az I. vagy II. függelékben szereplő fajok vadásztrófeáinak kereskedelméről,

— tekintettel a CITES 19.218–19.221. számú határozataira az angolnákról (*Anguilla* spp.),

— tekintettel a Természetvédelmi Világszövetség (IUCN) 2021. évi természetvédelmi világkongresszusán elfogadott, „Az árnyékhalak úszóhólyagjával folytatott kereskedelem korlátozásáról és nyomonkövetéséről a célfajok védelme és a veszélyeztetett tengeri megafauna járulékos fogásainak csökkentése érdekében” című 132. számú határozatra,

— tekintettel a Nemzetközi Bálnavadászati Bizottság tudományos bizottságának 2024. május 3-án elfogadott (SC69B) jelentésére ([2]),

— tekintettel a CITES 19.169–19.174. számú határozataira az elkobzott példányok hasznosításáról, a CITES Conf. 17.8. (Rev. CoP19) számú határozatára a CITES-ban felsorolt elkobzott példányok hasznosításáról,

— tekintettel „A vadon élő állatok és növények jogellenes kereskedelme elleni uniós cselekvési terv felülvizsgálata” című, 2022. november 9-i bizottsági közleményre (COM(2022)0581),

— tekintettel a környezet büntetőjog általi védelméről, valamint a 2008/99/EK és a 2009/123/EK irányelv felváltásáról szóló, 2024. április 11-i (EU) 2024/1203 európai parlamenti és tanácsi irányelvre ([3]) (a környezet büntetőjog általi védelméről szóló felülvizsgált irányelv),

— tekintettel a digitális szolgáltatások egységes piacáról és a 2000/31/EK irányelv módosításáról szóló, 2022. október 19-i (EU) 2022/2065 európai parlamenti és tanácsi rendeletre (digitális szolgáltatásokról szóló rendelet) ([4]),

— tekintettel „A 2030-ig tartó időszakra szóló uniós biodiverzitási stratégia: Hozzuk vissza a természetet az életünkbe!” című, 2021. június 9-i állásfoglalására ([5]),

— tekintettel a veszélyeztetett vadon élő állat- és növényfajok nemzetközi kereskedelméről szóló egyezmény (CITES) részes felei konferenciájának 2022. november 14. és 25. között Panamában megrendezett 19. ülésére készített uniós stratégiai célkitűzésekről szóló, 2022. október 5-i állásfoglalására ([6]),

— tekintettel a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről szóló, 1992. május 21-i 92/43/EGK tanácsi irányelvre ([7]), amelynek célja a biológiai sokféleség megőrzésének előmozdítása, és amely az európai természetvédelmi politika sarokköve, valamint a vadon élő madarak védelméről szóló, 2009. november 30-i 2009/147/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre ([8]),

([2]) Nemzetközi Bálnavadászati Bizottság, a tudományos bizottság jelentése (SC69B), 2024, https://archive.iwc.int/pages/download.php?noattach=true&ref=22181&ext=pdf.
([3]) HL L, 2024/1203, 2024.4.30., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1203/oj.
([4]) HL L 277., 2022.10.27., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj.
([5]) HL C 67., 2022.2.8., 25. o.
([6]) HL C 132., 2023.4.14., 41. o.
([7]) HL L 206., 1992.7.22., 7. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1992/43/oj.
([8]) HL L 20., 2010.1.26., 7. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/147/oj,

— tekintettel a fertőző állatbetegségekről és egyes állategészségügyi jogi aktusok módosításáról és hatályon kívül helyezéséről szóló, 2016. március 9-i (EU) 2016/429 európai parlamenti és tanácsi rendeletre („Állategészségügyi rendelet") ([9]),

— tekintettel a biológiai sokféleségről szóló ENSZ-egyezmény keretében elfogadott kunming-montreali globális biodiverzitás-megőrzési keretstratégiára (GBF), és különösen a 4. célkitűzésre: az ember okozta kihalás megállítása, a veszélyeztetett fajok helyreállításának előmozdítása, valamint a vadon élő állatok és növények együttélés céljából történő fenntartható kezelésének biztosítása, valamint az 5. célkitűzésre: a vadon élő fajok fenntartható, biztonságos és jogszerű begyűjtésének és kereskedelmének biztosítása a túlzott kizsákmányolás megelőzése és a kórokozók átterjedése kockázatának csökkentése céljából,

— tekintettel az ENSZ 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrendjére, és különösen a tengerek és tengeri erőforrások megőrzésére vonatkozó 14. fenntartható fejlődési célra, valamint a szárazföldi ökoszisztémák védelmére, helyreállítására és fenntartható használatára vonatkozó 15. fenntartható fejlődési célra,

— tekintettel a CITES részes felei üzbegisztáni konferenciájának (COP20) fő céljairól szóló, a Tanácshoz és a Bizottsághoz intézett kérdésekre (O-000035/2025 – B10-0013 és O-000036/2025 – B10-0014/2025),

— tekintettel eljárási szabályzata 142. cikkének (5) bekezdésére és 136. cikkének (2) bekezdésére,

A. mivel a CITES a legszélesebb körű globális megállapodás a vadon élő állatok és növények védelméről, amelynek Türkmenisztán a közelmúltban a 185. részes felévé vált;

B. mivel a CITES I. függeléke olyan kihalással fenyegetett fajokat sorol fel, amelyeket érint vagy érinthet a kereskedelem; mivel a II. függelék olyan fajokat sorol fel, amelyeket kihalás fenyegethet, ha példányainak kereskedelmét nem szabályozzák szigorúan a túlélésükkel összeegyeztethetetlen hasznosítás elkerülése érdekében, illetve ha kereskedelmüket nem vonják hatékony ellenőrzés alá;

C. mivel a kereskedelmi forgalomban levő fajok túlnyomó többsége nem áll a CITES védelme alatt; mivel az ilyen fajok nemzetközi kereskedelme továbbra is szabályozatlan és dokumentálatlan;

D. mivel fontos a szárazföldi, az édesvízi, a tengeri és a part menti biológiai sokféleség védelme, valamint az élő szárazföldi, tengeri vagy egyéb vízi erőforrások szabályozatlan vagy nem megfelelően szabályozott és illegális felhasználása által jelentett veszélyek elleni küzdelem;

E. mivel az IPBES biológiai sokféleségről és ökoszisztéma-szolgáltatásokról szóló globális értékelő jelentése szerint meg kell állítani és vissza kell fordítani a biológiai sokféleség csökkenésével kapcsolatos jelenlegi tendenciákat; mivel a jelentés elismeri, hogy a biológiai sokféleség globális csökkenésének egyik fő mozgatórugója a közvetlen kiaknázás; mivel a biológiai sokféleség csökkenése súlyosbítja az éghajlatváltozás hatásait, fokozva a szélsőséges időjárási eseményekkel és az aszályokkal szembeni kiszolgáltatottságot, valamint kevésbé teszi elérhetővé az egészséges élelmiszereket és a tiszta vizet;

F. mivel a CITES II. függelékében felsorolt számos cápafaj esetében a globális vörös lista értékelése továbbra is a vadon élő fajok állományának több mint 80 %-os csökkenését mutatja, és azt jelzi, hogy olyan fajok egyedszáma, mint a fehérfoltú cápa, továbbra is csökken, meghaladva az I. függelékbe való felvétel kritériumait; mivel számos veszélyeztetett cápafajt továbbra is nagymértékben túlhalásznak, ami rámutat a végrehajtás javításának és/vagy e fajok I. függelékbe való felvételének szükségességére;

G. mivel a cápák, ráják és a tengerimacska-félék egyharmadát kihalás fenyegeti ([10]), és az egyedszámcsökkenés egyik fő oka a testrészeikkel és a kapcsolódó termékekkel folytatott nemzetközi kereskedelem; mivel sürgősen fokozott korlátozásokra van szükség, hiszen lassú fejlődésük és szaporodásuk miatt a legtöbb cápaféle populációi csak korlátozott mértékben képesek megújulni az ilyen hanyatlást követően ([11]);

([9]) HL L 84., 2016.3.31., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/429/oj.

([10]) IUCN, „The global status of sharks, rays and chimaeras" (A cápák, ráják és tengerimacska-félék globális helyzete), 2024.

([11]) Finucci, B., Pacoureau, N., Rigby, C. L., Matsushiba, J. H., Faure-Beaulieu, N. és mások, „Fishing for oil and meat driven defaunation of deepwater cás and rays" (Visszafordíthatatlanul megfogyatkoznak a mélytengeri cápák és ráják populációi a belőlük készült olaj- és hústermékek iránti kereslet miatt folytatott halászatuk következtében), *Science*, 383. kötet, 6687. szám, 2024., 1135–141. o., https://doi.org/10.1126/science.ade9121.

H. mivel a súlyosan veszélyeztetett európai angolna (*Anguilla anguilla*) jelenleg az egyetlen angolnaféle, amely szerepel a CITES II. függelékében; mivel egy közelmúltbeli ügyben az európai üvegangolnákat afrikai hosszúúszójú angolnaként jelentették be, amelyre nem vonatkozik a nemzetközi kereskedelmi ellenőrzés; mivel a CITES által alkalmazott „hasonló fajok" elv („look-alike") előírja, hogy a hasonlónak látszó taxon a CITES ugyanazon függelékében legyen felsorolva, ha egy vagy több taxont a nemzetközi kereskedelem fenyeget; mivel fajvédelmi és ellenőrzési okok is indokolttá teszik az angolnafélék valamennyi fajának a II. függelékbe való felvételét;

I. mivel a Nemzetközi Bálnavadászati Bizottság a 2024. évi 69. ülésén komoly aggodalmának adott hangot amiatt, hogy például a totoabák úszóhólyagjának növekvő nemzetközi kereskedelmével összefüggő járulékos fogások rengeteg cetféle elhullását okozzák; mivel a vaquita a kihalás veszélyével néz szembe, és most súlyosan veszélyeztetett, mivel példányai rendszeresen belegabalyodnak a szintén kritikusan veszélyeztetett totoaba fogására használt kopoltyúhálókba; a totoaba és a vaquita helyzetét már „kettős kihalásként" írták le ([12]);

J. mivel az R forráskódot ([13]) egyre gyakrabban használják a CITES II. függelékében szereplő taxonokra vonatkozó kiviteli engedélyekhez, anélkül, hogy értékelték volna e felhasználás megfelelőségét ([14]); mivel a tengeri és vízi fajok azon taxonok közé tartoznak, amelyek esetében az R forráskódot esetleg nem megfelelően használták, többek között egyes tokfajok és európai angolnák;

K. mivel 2021-ben a Természetvédelmi Világszövetség (IUCN) az afrikai elefánt (*Loxodonta africana*) fenyegetettségi szintjét sebezhetőről veszélyeztetettre emelte, az erdei elefántokat (*Loxodonta ciklotis*) pedig kritikusan veszélyeztetettként, külön vette jegyzékbe, miután Afrikában az afrikai elefántok populációi három nemzedéken belül több mint 60 %-kal, az erdei elefántokéi pedig 86 %-kal csökkentek ([15]);

L. mivel a CITES fogságban tenyésztett és nevelt példányokról szóló 14.69. sz. határozata ellenzi a tigrisek kereskedelmi célú tenyésztését és testrészeik kereskedelmét; mivel a tagállamok továbbra is importálnak és exportálnak a CITES kereskedelmi kódexében szereplő élő tigriseket és tigristestrészeket;

M. mivel a vándorsólyom értékes faj, amely iránt nagy az érdeklődés a nemzetközi kereskedelemben, és különböző médiabeszámolók dokumentálják példányaik illegális befogását, többek között európai országokban, valamint illegális kereskedelmét;

N. mivel a vadon élő állatok és növények illegális kereskedelmét a belőlük készült termékek iránti kereslet és a háziállatként való tartásuk iránti vágy hajtja; mivel sürgősen kezelni kell a túlzott kizsákmányolás kiváltó okait a természeti erőforrások felhasználásának csökkentése, a fogyasztási szokások megváltoztatása, valamint a vadon élő fajok iránti globális kereslet csökkentése révén;

O. mivel az EU a vadon élő állatok és növények legálisan és illegálisan beszerzett példányainak egyik fő csomópontja, tranzit- és célállomása, és az üvegangolna európai kereskedelme világszinten az egyik legpusztítóbb ([16]) és az egyik legjövedelmezőbb ([17]), vadon élő állatokkal és növényekkel kapcsolatos bűncselekmény;

P. mivel a vadon élő állatok és növények illegális kereskedelme meredeken növekszik, és a világ negyedik legjelentősebb szervezett bűnözése ([18]); mivel a vadon élő állatok és növények jogellenes kereskedelmével kapcsolatos bűncselekményeket a kormányok vagy a végrehajtó hatóságok gyakran nem kezelik fontos ügyekként, és az elkövetőket ritkán vonják büntetőeljárás alá; mivel úgy ítélik meg, hogy a vadon élő állatokkal és növényekkel kapcsolatos bűncselekmények a meglévő bűnözői struktúrákra, a pénzmosásra, a korrupcióra és a kábítószer-kereskedelemre épülnek; mivel esettanulmányok azt mutatják, hogy a vadon élő állatokkal és növényekkel jogellenesen kereskedők aszerint váltogatják csempészáruikat és a származási országokat, hogy hol milyen szintű e tevékenységek üldözése és a piaci nyomás ([19]); mivel a nemzetközi együttműködés alapvető fontosságú a vadon élő állatokkal és növényekkel kapcsolatos bűncselekmények elleni küzdelemben;

([12]) Környezetvédelmi Vizsgálati Ügynökség, „Dual Extinction: The illegal trade in the endangered totoaba and its impact on the critically endangered vaquita" (A veszélyeztetett totoabák illegális kereskedelme és annak hatása a kritikusan veszélyeztetett vaquitára), a CITES 66. állandó bizottságának tájékoztatója, 2016.

([13]) „Each system should have an associated source code to be used on CITES permits and certificates" (Minden rendszerhez egy forráskódot kell rendelni, amelyet a CITE-engedélyekben és tanúsítványokban kell használni.", 3. oldal: CITES, „Guide to the application of CITES source codes" (Útmutató a CITES-forráskódok alkalmazásához), 2024.

([14]) CITES, „Considerations and recommendations for ranching of marine species" (A tengeri fajok tenyésztésével kapcsolatos megfontolások és ajánlások), 2023, https://cites.org/sites/default/files/documents/E-AC32-25-02.pdf.

([15]) IUCN, „African elephant species now Endangered and Critically Endangered - IUCN Red List", 2021, (Jelenleg veszélyeztetett és kritikusan veszélyeztetett afrikai elefántfajok – IUCN vörös lista) https://iucn.org/news/species/202103/african-elephant-species-now-endangered-and-critically-endangered-iucn-red-list.

([16]) Europol, „Law enforcement casts net over 256 eel smugglers" (A bűnüldöző szervek több mint 256 angolnacsempész fogtak el), 2023 https://www.europol.europa.eu/media-press/newsroom/news/law-enforcement-casts-net-over-256-eel-smugglers.

([17]) Europol „The changing DNA of serious and organised crime – European Union Serious and Organised Crime Threat Assessment" (A súlyos és szervezett bűnözés DNS-ének változása – Az Európai Unió súlyos és szervezett bűnözés általi fenyegetettségének értékelése), (EU-SOCTA jelentés), 2025 https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/EU-SOCTA-2025.pdf

([18]) US Immigration and Customs Enforcement, „Wildlife Trafficking" (A vadon élő állatok és növények jogellenes kereskedelme), https://www.ice.gov/about-ice/hsi/investigate/wildlife-trafficking.

([19]) Az ENSZ Kábítószer- és Bűnügyi Hivatala „World Wildlife Crime Report – Trafficking in Protected Species" (Jelentés a vadon élő állatokkal és növényekkel kapcsolatos globális bűnözésről: a védett fajok illegális kereskedelme), 2024.

Q. mivel az Europol a súlyos és szervezett bűnözés általi fenyegetettség legutóbbi értékelésében ([20]) (SOCTA) kiemeli, hogy a vadon élő állatokkal és növényekkel kapcsolatos bűnözés továbbra is tartós fenyegetést jelent, az illegális kereskedelmet mind az uniós, mind a nem uniós fogyasztói piacokon fennálló folyamatos kereslet és kínálat tartja fenn, és a csempészek egyre gyakrabban a CITES-jegyzékben nem szereplő fajokkal üzletelnek, hogy elkerüljék a bűnüldöző hatóságok általi felderítést;

R. mivel a környezet büntetőjog általi védelméről szóló felülvizsgált irányelv harmonizált keretet biztosít a környezeti bűncselekmények felderítéséhez, nyomozásához, büntetőeljárás alá vonásához vagy elbírálásához, és visszatartó erejű szankciókat állapít meg, többek között jogi személyekkel szemben is;

S. mivel az EU-ban és tagállamaiban egyre nagyobb aggodalomra ad okot a fogságban tenyésztett állatok kereskedelme, beleértve az alapító állomány jogszerűségét és a befogott, vadon élő példányok tisztára mosását;

T. mivel a CITES Conf 17.8. számú határozatával (és a COP20 64.1–64.3. számú dokumentumaival), valamint a vadon élő állatok és növények jogellenes kereskedelme elleni felülvizsgált uniós cselekvési terv 14. célkitűzésével összhangban az EU-nak elő kell mozdítania a szakosodott mentési vagy rehabilitációs központok – köztük a rezervátumok – közötti strukturált együttműködést és uniós szintű információmegosztást az elkobzott vadállatok hosszú távú, fajnak megfelelő gondozásának és elhelyezésének biztosítása érdekében;

U. mivel a digitális technológia és a közösségi média fejlődésével nőtt a vadon élő állatok és növények illegális utánpótlása és nőtt az ezek iránti illegális kereslet; mivel az internet kulcsszerepet játszik a vadon élő állatok és növények jogellenes kereskedelmének és fenntarthatatlan kereskedelmének a megkönnyítésében;

V. mivel a fajok téves azonosítása akadályozza a vadon élő állatok és növények erőforrásai fenntartható betakarítási szintjének pontos felbecslését, valamint az illegális kereskedelem felderítését;

W. mivel 2014 és 2023 között az Európai Unió volt a CITES-függelékekben felsorolt fajok vadásztrófeáinak második legnagyobb importőre; mivel egyre több európai ország fogadott el vagy mérlegel nemzeti intézkedéseket az ilyen trófeák behozatalának korlátozására vagy betiltására, etikai, megőrzési vagy a biológiai sokféleséggel kapcsolatos aggályok miatt;

X. mivel a fenntartható vadászat olyan pénzügyi előnyökkel járhat, amelyek támogatják a fajok megőrzését, valamint az élőhelyek és a biológiai sokféleség védelmét, feltéve, hogy a vadászati tevékenységeket tudományos alapokon nyugvó nemzeti és nemzetközi természetvédelmi keretek, valamint szigorúan ellenőrzött és igazolt állománykezelési tervek alapján végzik annak biztosítása érdekében, hogy a fajok, az állatpopulációk, az élőhelyek és a biológiai sokféleség védelme ne kerüljön veszélybe, és hogy a bevételek a helyi közösségekhez és természetvédelmi projektekhez kerüljenek; mivel vadászat állatpopulációkra gyakorolt hatásának értékelése megbízható tudományos adatokon kell alapuljon, amelyeket a Tudományos Felülvizsgálati Csoport értékel; mivel célszerű többet befektetni a természetvédelmi projektekbe és a közösségek fenntartható fejlődésébe;

Y. mivel a legújabb kutatási eredmények arra utalnak, hogy a 2022 óta hatályban lévő új uniós szabályok ellenére az EU-ban folytatódik az elefántcsont-kereskedelem; mivel a Bizottságnak szigorúan nyomon kell követnie az új szabályok tagállamok általi végrehajtását, ezeket a szabályokat teljes mértékben jogilag kötelező erejű jogszabályokká kell alakítania, és meg kell szüntetnie a fennmaradó kiskapukat;

Z. mivel az elefántcsontért folytatott orvvadászat az afrikai elefántok populációcsökkenésének fő előidézője; mivel az illegális elefántcsont-kereskedelem árt a gazdasági fejlődésnek, előmozdítja a szervezett bűnözést és a korrupciót, valamint konfliktusokat táplál;

AA. mivel összhangban az „egy egészség” megközelítéssel a CITES jelentős szerepet játszik a vadon élő állatok és növények nemzetközi kereskedelmével és piacával összefüggő jövőbeli zoonózis-kockázatok csökkentésében, és mivel a vadon élő állatok és növények kereskedelme komoly kockázatot jelent mind az állatok, mind az emberek egészségére nézve;

AB. mivel a vadon élő állatok és növények kereskedelme és hasznosítása, amennyiben nem szabályozzák szigorúan, veszélyt jelent a biológiai sokféleségre, hozzájárul a természetes élőhelyek pusztulásához és a vadon élő állatok és növények kizsákmányolásához, valamint aláássa az éghajlatváltozás elleni küzdelemre irányuló globális erőfeszítéseket;

([20]) Europol „The changing DNA of serious and organised crime – European Union Serious and Organised Crime Threat Assessment” (A súlyos és szervezett bűnözés DNS-ének változása – Az Európai Unió súlyos és szervezett bűnözés általi fenyegetettségének értékelése), (EU-SOCTA jelentés), 2025 https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/EU-SOCTA-2025.pdf.

AC. mivel becslések szerint az újonnan megjelenő fertőző betegségek több mint 70 %-a vadon élő állatokból származik ([21]); mivel a vadállatok házi kedvencként való tartása növeli a zoonózis átterjedésének kockázatát a vadállatok és emberi tulajdonosaik közötti közvetlen közelség miatt; mivel a szakértők szerint a zoonózisok kockázatát oly módon kellene korlátozni, hogy szabályozzák a vadon élő állatok és növények piacait, valamint kidolgozzák a kedvtelésből tartott állatokként kereskedelem tárgyává tehető, tenyészthető és tartható állatfajok „pozitív" vagy „engedélyezett" listáit ([22]), és figyelembe kell venni olyan egyéb megfontolásokat, mint az állatjólét, a védettségi helyzet és a populációs tendenciák;

AD. mivel fokozott erőfeszítésekre van szükség az átláthatóság javítása, valamint a gazdasági és társadalmi szereplők döntéshozatalban való hatékony részvételének javítása érdekében;

Bevezető

1. emlékeztet arra, hogy a CITES részes felei elismerik, hogy a vadon élő állatok és növények a maguk megannyi szép és változatos formájában a Föld természeti rendszereinek pótolhatatlan részét képezik, amelyeket meg kell védeni a mostani generáció és a következők számára;

2. elismeri, hogy a CITES fennállásának 50. évfordulója után az egyezmény továbbra is fontos szerepet játszik annak biztosításában, hogy a vadon élő állatok és növények példányainak nemzetközi kereskedelmét oly módon szabályozzák, hogy az ne veszélyeztesse a fajok túlélését; elismeri az e tekintetben elért eredményeket, ugyanakkor megjegyzi, hogy az egyezményt hozzá kell igazítani az új és változó kihívásokhoz;

3. elismeri az új és folyamatosan változó kihívásokat, többek között a vadon élő állatokból és növényekből készült termékek iránti megnövekedett keresletet, a kiberbűnözést, a biológiai sokféleség csökkenését, az éghajlatváltozást, valamint a hatékonyabb nyomonkövethetőség és végrehajtás szükségességét; felhívja a CITES részes feleit, hogy megerősített együttműködéssel, erősebb végrehajtással és a fenntartható kereskedelem biztosítására szolgáló hatékonyabb mechanizmusokkal kezeljék ezeket a kihívásokat;

4. hangsúlyozza, hogy a CITES végrehajtása során elővigyázatossági, tudományosan megalapozott megközelítésre van szükség a vadon élő állatok és növények hatékony védelmének biztosítása érdekében a nemzetközi kereskedelem által az egyes állatokra, fajokra, a biológiai sokféleségre, valamint az emberi és állati egészségre jelentett növekvő fenyegetésekkel szemben;

5. hangsúlyozza, hogy fokozott szinergiákra van szükség a CITES és más vonatkozó szerződések és megállapodások, többek között a Biológiai Sokféleség Egyezmény, a vándorló, vadon élő állatfajok védelméről szóló egyezmény, a nemzetközi szervezett bűnözés elleni ENSZ-egyezmény között, biztosítva a természetvédelmi célkitűzések hatékony és eredményes elérését;

Végrehajtás, megfelelés és érvényesítés

6. felhívja a CITES valamennyi részes felét, hogy gyorsítsák fel az egyezmény végrehajtását és érvényesítését, teljes mértékben kihasználva a rendelkezésre álló jogi keretet;

7. felhívja a feleket, hogy a CITES-ben meghatározott eszközök és az egyezménynek való megfelelés előmozdítása érdekében hozott határozatokat következetesen, átláthatóan és pártatlanul alkalmazzák, beleértve a megfelelést segítő programot is;

8. sajnálatosnak tartja, hogy a negatív gazdasági hatásokat a kereskedelem felfüggesztése megszüntetésének indokaként használják ([23]), és kitart amellett, hogy az ilyen felhívásokra adott pozitív válasz veszélyeztetné és aláásná az egész folyamatot, amelyben a gazdasági nyomás a kereskedelem felfüggesztésének tervezett eredménye;

([21]) CITES, „One health and CITES: Reducing human and animal health risks from wildlife trade" („Egy az egészség" és a CITES: A vadon élő állatok és növények kereskedelméből eredő emberi és állati egészségügyi kockázatok csökkentése), 2022, https://cites.org/sites/default/files/documents/E-CoP19-23-02_0.pdf.

([22]) Toland, E., Bando, M., Hamers, M., Cadenas, V., Laidlaw, R. és mások., „Turning Negatives into Positives for Pet Trading and Keeping: A Review of Positive Lists" (A negatívumok pozitívumokká alakítása a kedvtelésből tartott állatok kereskedelmében és -tartásában: A pozitív listák felülvizsgálata), *Animals*, 10. kötet, 12. szám, 2371, 2020, https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC7763047/pdf/animals-10-02371.pdf.

([23]) „Several parties called for Oman's trade suspension to be lifted, pointing to its detrimental economic impacts" (Több fél kérte Omán kereskedelmi felfüggesztésének megszüntetését, rámutatva annak káros gazdasági hatásaira.), Nemzetközi Fenntartható Fejlődési Intézet, Összefoglaló jelentés, 2025. február 3–8. A CITES állandó bizottságának 78. ülése, 2025, https://enb.iisd.org/cites-standing-committee-78-summary.

9. felhívja a részes feleket annak biztosítására, hogy a CITES szerinti megfelelési eljárásokat egyformán alkalmazzák a tranzit-, a fogyasztó és az elterjedési hely szerinti államokra annak érdekében, hogy előmozdítsák a következetes végrehajtást, és biztosítsák, hogy valamennyi fél teljesítse az egyezmény szerinti kötelezettségeit;

10. kéri, hogy erősítsék meg a CITES-ben felsorolt fajok begyűjtésének és kereskedelmének nyomon követhetőségét a nyomonkövetési mechanizmusok fejlesztése, az egész ellátási lánc átláthatóságának biztosítása, valamint a származási, tranzit- és célországok közötti szorosabb együttműködés révén;

11. sajnálja, hogy a jelenlegi fogalommeghatározások és iránymutatások nem elégségesek, mivel a CITES-ben felsorolt egyre több faj esetében van szükség nyomonkövethetőségi rendszerekre; felhívja a részes feleket, hogy fogadjanak el egy egyértelműbb és következetesebb nyomonkövethetőségi előírásokat megállapító határozatot a CITES-ben felsorolt fajok és a függelékekben szereplő meghatározott taxonómiai csoportok, például a cápák és ráják vonatkozásában;

12. elismeri a visszaélést bejelentő személyek, az újságírók, a vadon élő állatok és növények védelmével foglalkozók, az erdők védelmével foglalkozók és a környezetvédelmi jogvédők szerepét a CITES végrehajtásának támogatásában; felhívja az összes részes felet, hogy biztosítsák e szereplők védelmét, fokozzák az intézményi és jogi támogatásukat;

13. emlékeztet a civil társadalomnak a CITES létrehozásában, fejlesztésében és végrehajtásában játszott konstruktív és meghatározó szerepére, és kiemeli annak fontosságát, hogy biztosítva legyen a civil társadalom folyamatos részvétele a CITES folyamataiban;

14. hangsúlyozza a rendőrség, a vámhatóságok és az igazságszolgáltatás kulcsfontosságú bűnüldözési szerepét a vadon élő állatok és növények nemzetközi kereskedelme terén, amely gyakran más bűncselekményekhez kapcsolódik; ösztönzi a tagállamok közötti és más nemzetközi szerveken, többek között az Europolon, az Eurojuston, az Interpolon, a Vámigazgatások Világszervezetén és az ENSZ Kábítószer- és Bűnügyi Hivatalán és más releváns szerveken keresztül folytatott együttműködést; kéri, hogy a bűnüldöző hatóságok számára biztosítsanak megfelelő pénzügyi forrásokat feladataik teljes körű ellátásához;

15. sajnálja, hogy a vadon élő állatok és növények büntetőjogi eszközökkel történő védelmére vonatkozó jogi keret által kínált eszközök nincsenek kellőképpen kihasználva; felhívja az összes felet, hogy jogi keretükben azonosítsák és szüntessék meg a vadon élő állatok és növények büntetőjogi eszközökkel történő védelme terén fennálló hiányosságokat; ösztönzi a jogi személyek felelősségének elismerését a vadon élő állatokkal és növényekkel kapcsolatos bűncselekmények esetében;

16. hangsúlyozza a környezetet érintő bűncselekményekkel foglalkozó, nyílt kormányközi szakértői csoport első ülésének fontosságát, amelyet az UNTOC 12/4. sz. határozata keretében hívtak össze, hogy számba vegyék a tapasztalatokat és mérlegeljék a feltárt hiányosságokra adandó lehetséges válaszokat, beleértve egy, az UNTOC-egyezményhez csatolt kiegészítő jegyzőkönyv kidolgozásának lehetőségét, valamint annak megvalósíthatóságát és megfelelőségét; ezzel összefüggésben kiemeli, hogy a szervezett bűnözés elleni küzdelemre irányuló 2021–2025-ös uniós stratégiában meghatározottaknak és a vadon élő állatok és növények jogellenes kereskedelme elleni uniós cselekvési terv felülvizsgálata során megfogalmazottaknak megfelelően továbbra is támogatni kell a vadon élő állatok és növények jogellenes kereskedelméről szóló új UNTOC-jegyzőkönyv kidolgozását;

17. hangsúlyozza, hogy a pénzügyi hírszerző egységeket, a korrupcióellenes ügynökségeket és a pénzügyi intézményeket fokozottan be kell vonni a CITES végrehajtásának támogatásába;

18. felhívja az összes felet, hogy foglalkozzanak a korrupciónak az állat- és növényvilágot érintő bűncselekmények elősegítésében betöltött szerepével, többek között a CITES hatóságai és a korrupcióellenes szervek közötti együttműködési kapcsolati mechanizmus létrehozásával, hogy elősegítsék a gyors és hatékony fellépést azokban az esetekben, amikor a vadon élő állatok és növények jogellenes kereskedelmével kapcsolatban korrupt tevékenységeket tárnak fel; határozottan támogatja a Conf. 17.6. számú (Rev. CoP19) határozat 4. pontjának CoP20-nak benyújtott módosításait arra ösztönzve a feleket, hogy gondoskodjanak ilyen mechanizmusok meglétéről;

19. ösztönzi az összes felet, hogy adott esetben tárja fel a vadon élő állatok és növények jogellenes kereskedelmét szervező vagy lehetővé tevő személyek büntetőeljárás alá vonásának lehetőségeit a közvetlenül a korrupcióval kapcsolatos jogszabályok alapján, mivel ezek erősebb vizsgálati hatásköröket és a környezetvédelmi jogszabályok alapján alkalmazandónál súlyosabb büntetéseket tennének lehetővé;

20. megjegyzi, hogy a vadon élő állatok és növények jogellenes kereskedelméhez kapcsolódó illegális pénzmozgások aláássák a CITES végrehajtási és természetvédelmi céljait; kiemeli a vagyonvisszaszerzés fontosságát a vadon élő állatok és növények jogellenes kereskedelmét szolgáló pénzügyi ösztönzők megszüntetésében; felhívja a feleket, hogy vezessenek be intézkedéseket a vadon élő állatokkal és növényekkel kapcsolatos bűncselekmények elkövetési eszközei és a belőlük származó jövedelmek felkutatása, azonosítása, befagyasztása és elkobzása érdekében, többek között a megfelelésről és végrehajtásról szóló Conf. 11.3. számú (Rev. CoP19) határozat megerősített végrehajtása révén;

21. felhívja a feleket, hogy teljes mértékben tartsák be a megfelelésről és végrehajtásról szóló Conf. 11.3. számú (Rev. CoP19), valamint a korrupció tilalmáról, megelőzéséről, felderítéséről és visszaszorításáról szóló Conf. 17.6. számú (Rev. CoP19) határozatot; támogatja a Conf. (Rev. CoP19) sz. határozat arra irányuló javasolt módosítását, hogy a vadon élő állatokat és növényeket érintő bűncselekmények kivizsgálásába építsék be a pénzügyi bűncselekmények kivizsgálását, és fokozzák a pénzügyi nyomozási technikák alkalmazását a vadon élő állatokat és növényeket érintő bűncselekményekben részt vevő bűnözők és hálózataik azonosítására és az e bűncselekményekből származó kapcsolódó jogellenes pénzmozgások kezelésére;

22. kiemeli a releváns adatok illetékes hatóságok és szervek közötti megosztását a dokumentumok, például a behozatali kérelmek kiállítása és ellenőrzése terén, támogatja a CITES végrehajtását és érvényesítését azáltal, hogy szakértelmet épít, javítja az átláthatóságot és a nyomonkövethetőséget, lehetővé teszi a valós idejű nyomon követést, felgyorsítja az adminisztratív folyamatokat és elkerüli az erőfeszítések megkettőzését, például az elutasított behozatali kérelmekre vonatkozó adatok uniós tagállamok közötti jobb megosztása révén is;

23. fokozott és szisztematikusabb digitalizációra szólít fel, amely előmozdítja és megkönnyíti az adatmegosztást, javítja a CITES-ben felsorolt fajok nyomonkövethetőségét, támogatja a végrehajtást, és előmozdítja a kiszámítható és hatékony üzleti környezetet, miközben minimálisra csökkenti a legális kereskedelemre nehezedő szükségtelen terheket;

24. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy az EU és a CITES szintjén támogassák a fellépést annak biztosítása érdekében, hogy a kereskedelmi tilalom hatálya alá tartozó fajok példányaira vonatkozó korlátozásokat ne játsszák ki e fajok állítólagos nem kereskedelmi célú értékesítésével, mint ahogy történt például a namíbiai fehér orrszarvú példányok Egyesült Államokba történő eladása esetén ([24]);

25. szorgalmazza a kialakulóban lévő technológiák, például a mesterséges intelligencián alapuló nyomonkövetési rendszerek és a drónokkal végzett megfigyelés integrálását a felderítési és bűnüldözési erőfeszítések fokozása érdekében;

Döntéshozatal, átláthatóság és jelentéstétel

26. üdvözli az illegális kereskedelemről szóló éves jelentéseket, amelyek jelentős lépést jelentenek a vadon élő állatok és növények jogellenes kereskedelmének jobb megértése felé;

27. üdvözli a 865/2006/EK bizottsági rendelet ([25]) módosításait és az elefántcsont-kereskedelemre vonatkozó uniós rendszerről szóló felülvizsgált útmutató dokumentumot, és sürgeti a Bizottságot, hogy szigorúan kövesse nyomon ezek tagállamok általi végrehajtását;

28. hangsúlyozza, hogy a CITES részes felei és irányító szervei által elfogadott határozatoknak a fajok megőrzését célzó tudományos kritériumokon, a rendelkezésre álló legjobb szilárd tudományos ismereteken, az elővigyázatosság elvén, valamint az elterjedési terület szerinti érintett államokkal egyenlő feltételek mellett folytatott konzultáción kell alapulniuk;

29. ösztönzi az összes felet, hogy dolgozzanak ki tudományos eszközöket arra vonatkozóan, hogy a CITES szerinti fajmegőrzési és kereskedelmi szabályozásokkal kapcsolatos döntések megbízható tudományos adatokon alapuljanak, beleértve a nyomonkövetési rendszereket, a populációmodellezést és a fajspecifikus kutatást is;

30. felhívja a CITES bizottságait, hogy teljeskörűen mérlegeljék az adatok és bizonyítékok valódiságát, pontosságát és relevanciáját a fajok védelmével és a kereskedelmi szabályozással kapcsolatos döntések meghozatala, és különösen a részes felek által benyújtott jogszerű beszerzéssel kapcsolatos megállapítások, fenntarthatósági állásfoglalások, kvóták és fogási korlátok jogszerűségének megvitatása során, és indokolt aggályok esetén vezessenek be kereskedelmi felfüggesztéseket;

31. tudomásul veszi egyes fajok I. függelékből a II. függelékbe való visszasorolására irányuló kérelmeket, amelyek többek között az elterjedési terület szerinti államok sikeres fajmegőrzési és orvvadászat elleni intézkedéseinek köszönhetők, mint például a namíbiai fehér orrszarvú esetében; hangsúlyozza, hogy a fajok visszasorolásának tudományosan megalapozottnak kell lennie és a helyi populáció és ökoszisztémák javát kell szolgálnia, valamint a faj elterjedési területének a történelmi elterjedési területén belüli növekedéséhez kell vezetnie, és azt nem szabad a CITES kiviteli korlátozásainak megkerülésére használni;

([24]) Tench, T., „Surprise Sale of 40 White Rhinos from Namibia to American Buyers in Texas Raises Questions about CITES Compliance" (40 fehér orrszarvú namíbiai eladása amerikai vevőknek Texasban felveti a CITES-megállapodás betartásának kérdését), Environmental Investigation Agency, 2024 https://eia.org/blog/surprise-sale-of-40-white-rhinos-from-namibia-to-american-buyers-in-texas-raises-questions-about-cites-compliance/.

([25]) A Bizottság 865/2006/EK rendelete (2006. május 4.) a vadon élő állat- és növényfajok számára kereskedelmük szabályozása által biztosított védelemről szóló 338/97/EK tanácsi rendelet végrehajtására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról (HL L 166., 2006.6.19., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2006/865/oj).

32. felhívja a feleket, hogy dolgozzanak ki egyértelmű iránymutatásokat a vízi fajok „tenyésztésének” alkalmazására vonatkozóan, megjegyezve, hogy a CITES vízi fajokra vonatkozó végrehajtása sajátos kihívásokat jelent, és hogy e kifejezéssel való visszaélés alááshatja az egyezmény célkitűzéseit; támogatja az angolnafajok kereskedelméről, megőrzéséről és állománygazdálkodásáról szóló módosított állásfoglalás-tervezetet, amely kimondja, hogy az R forráskód nem feltétlenül alkalmas arra, hogy erre a nemzetségre használják;

33. elismeri, hogy egyes közösségek megélhetésük támogatása érdekében függenek a CITES-ben felsorolt fajoktól, többek között a vadon élő állatok és növények fenntartható és legális kereskedelméből származó jövedelem révén; emlékeztet annak fontosságára, hogy az őslakos népek és a helyi közösségek érdemben részt vegyenek a CITES döntéshozatali folyamataiban, többek között a fajok jegyzékbe vételében és az egyezmény végrehajtásában; elismeri, hogy a helyi közösségek és államok a saját vadon élő állat- és növényviláguk alapvető védelmezői, és ezeknek is kell lenniük;

34. aggodalmát fejezi ki a CITES titkársága által végzett műveletek átláthatóságának és felügyeletének hiánya miatt; felhívja a feleket, hogy vegyenek fontolóra különböző mechanizmusokat az átláthatóság növelésére és a munkaterv prioritásainak meghatározására vonatkozó felügyelet javítására; kéri, hogy a titkárság rendszeresen számoljon be a meglévő határozatok alapján fennálló valamennyi kötelezettségvállalásról, hogy az új feladatokra vonatkozó javaslatokban vegyék figyelembe a költségvetési és személyzeti szükségleteket, valamint hogy külső tanácsadók felvétele előtt az illetékes bizottság fogadja el a feladatmeghatározást;

35. hangsúlyozza az intézményközi átláthatóság fontosságát a CITES ülésein képviselendő uniós álláspont tekintetében; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat annak biztosítására, hogy a CITES ülésein képviselendő uniós álláspontra vonatkozó valamennyi tanácsi határozat ezen üléseket megelőzően valamennyi uniós intézmény számára nyilvánosan hozzáférhető legyen; hangsúlyozza az átláthatóság fontosságát a CITES ülésein képviselendő uniós álláspontok kialakítása során annak érdekében, hogy megkönnyítsék az érdekelt felek részvételét és hozzájárulásait a részes felek konferenciái előtt és alatt;

Finanszírozás és egyéb források

36. felszólítja a Bizottságot és az összes részes felet, hogy biztosítsanak elegendő pénzügyi, emberi, műszaki és technológiai erőforrást az egyezmény megfelelő végrehajtására és érvényesítésére, és optimalizálják a jelenlegi erőforrások és mechanizmusok felhasználását;

37. aggodalmát fejezi ki a CITES titkárságának, a Részes Felek Konferenciájának és a bizottságoknak a rendelkezésre álló erőforrásokhoz viszonyított növekvő munkaterhelése miatt;

38. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a CITES részes felei által elrendelt egyre több határozat részben vagy egészben nem teljesül, egyrészt az elégtelen erőforrások, másrészt a végrehajtásukhoz rendelkezésre álló forráselosztás megfelelő rangsorolásának hiánya miatt; felhívja a titkárságot és a részes feleket, hogy kezeljék prioritásként a CITES alapvető megbízatásával kapcsolatos kérdéseket, és irányítsanak át forrásokat ezekre a kérdésekre;

39. kéri, hogy az EU következő többéves pénzügyi kerete különítsen el célzott finanszírozást a vadon élő állatok és növények jogellenes kereskedelme elleni küzdelemre és a természeti erőforrások fenntartható használatának támogatására; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a környezeti bűnözést, többek között a vadon élő állatokkal és növényekkel kapcsolatos bűncselekményeket beépítsék a jövőbeli uniós költségvetési prioritásokba egy olyan átfogó megközelítés révén, amely ötvözi a biztonsági, a megelőzési, a végrehajtási és a nemzetközi együttműködési szempontokat;

A CITES stratégiai jövőképe: 2021–2030

40. támogatja a jövőképről szóló nyilatkozatot ([26]), amely szerint 2030-ra a vadon élő állatok és növények nemzetközi kereskedelme jogszerű és fenntartható lesz, összhangban lesz a fajok hosszú távú védelmével, és ezáltal hozzájárul a biológiai sokféleség csökkenésének megállításához, fenntartható használatának biztosításához és a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrend megvalósításához;

41. üdvözli a CITES, a vándorló, vadon élő állatfajok védelméről szóló egyezmény, a fenntartható fejlődési célok és a Biológiai Sokféleség Egyezmény közötti kapcsolódások elismerését; rámutat továbbá arra, hogy elő kell mozdítani az Egyesült Nemzetek keretében létrejött, a nemzetközi szervezett bűnözés elleni egyezmény felülvizsgálati mechanizmusával való szinergiákat;

([26]) Conf. 18.3 határozat a CITES stratégiai jövőképéről: 2021-2030.

42. emlékeztet arra, hogy a CITES jelentős mértékben hozzájárulhat a kunming-montreali globális biodiverzitás-megőrzési keretstratégia céljainak és célértékeinek megvalósításához, különösen akkor, ha a CITES keretében hozott határozatoknak megfelelően tükrözniük kell a fajok védettségi helyzetét és szükségleteit; úgy véli, hogy a CITES stratégiai jövőképének 2021–2030 közötti időszakra vonatkozó felülvizsgálatával a CoP20 konferencián kell foglalkozni, hogy azt összhangba hozzák a kunming-montreali globális biodiverzitás-megőrzési keretstratégia céljaival, célértékeivel és annak nyomon követési keretével;

43. támogatja, hogy a stratégiai jövőkép hangsúlyt helyez az együttműködésre és annak biztosítására, hogy a részes felek rendelkezzenek az egyezmény végrehajtásához szükséges pénzügyi eszközökkel és kapacitásokkal; megjegyzi, hogy e hangsúlynak igazodnia kell és hozzá kell járulnia a globális biodiverzitási keret megfelelő pénzügyi forrásokra, megerősített kapacitásépítésre, műszaki és tudományos együttműködésre, valamint a rendelkezésre álló legjobb adatokra, információkra és ismeretekre vonatkozó D. célkitűzéséhez, valamint 20. és 21. céljához;

Az „egy egészség” megközelítés és a CITES szerepe a zoonózisok megjelenése kockázatának csökkentésében

44. hangsúlyozza a CITES döntő szerepét a kórokozók átterjedése kockázatának csökkentésében és a vadon élő állatok és növények nemzetközi kereskedelmével összefüggő, ökológiai és közegészségügyi kockázatot jelentő zoonózisok megjelenésének csökkentésében; hangsúlyozza az elővigyázatossági megközelítés fontosságát, összhangban az „egy egészség” megközelítéssel, amely elismeri az állatok, az emberek és a környezet egészségének összekapcsoltságát e kockázatok értékelése és megelőzésének megerősítése során;

45. felhívja az EU-t és valamennyi részes felet, hogy sürgősen fogadjanak el az „egy egészség” megközelítésnek a vadon élő állatok és növények CITES szerinti nemzetközi kereskedelmében való alkalmazásának ösztönzéséről szóló állásfoglalást; sürgeti az összes felet, hogy nemzeti jogszabályaikban és az egyezmény végrehajtása során alkalmazzák az „egy egészség” megközelítésnek a magas szintű szakértői testület által kidolgozott operatív meghatározását;

46. kéri, hogy a CITES működjön együtt a nemzeti és nemzetközi állat- és közegészségügyi hatóságokkal a biztonságos, legális és nyomon követhető kereskedelemre, a betegségek kockázatának azonosítására és a biológiai minták biztonságos szállítására irányuló stratégiák és cselekvési tervek kidolgozása érdekében; üdvözli az Állategészségügyi Világszervezettel közös munkaprogramot, amelynek célja a tudásbeli hiányosságok pótlása, valamint gyakorlati megoldások azonosítása a kórokozók átterjedésével kapcsolatos kockázatok csökkentésére a vadon élő állatok és növények ellátási láncaiban;

47. emlékeztet az Egészségügyi Világszervezet, az Állategészségügyi Világszervezet és az ENSZ Környezetvédelmi Programjának iránymutatására, amely felszólítja a nemzeti hatóságokat, hogy függesszék fel az élő vadon élő emlősök élelmiszer- vagy tenyésztési célú kereskedelmét a hagyományos piacokon, ha nincs érvényben hatékony szabályozás és megfelelő kockázatértékelés; emlékeztet a biológiai sokféleséggel és az ökoszisztéma-szolgáltatásokkal foglalkozó kormányközi tudománypolitikai platform (IPBES) ajánlásaira, amelyek szerint a vadon élő állatok és növények kereskedelméből ki kell vonni a betegségek megjelenésének magas kockázatával járó fajokat;

48. aggodalommal állapítja meg, hogy továbbra is jelentős mennyiségű, háziasított és vadon élő állatokból származó húst csempésznek az EU-ba, ami kockázatot jelent az állatok és az emberek egészségére, valamint a biológiai sokféleségre nézve; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy dolgozzanak ki összehangolt uniós választ erre a kérdésre, többek között a háziasított és a vadon élő állatok húsára vonatkozó adatgyűjtési rendszerek létrehozása révén;

49. sürgeti az EU-t és az összes többi részes felet, hogy biztosítsák az élő állatok jólétét az állattenyésztő létesítményekben és a kereskedelmi lánc mentén, elismerve azokat a tudományos bizonyítékokat, amelyek arra utalnak, hogy a vadon élő állatok tartásában, szállításában és kereskedelmében a nem megfelelő jóléti feltételek betegségek megjelenéséhez és terjedéséhez kapcsolódnak, és veszélyeztetik mind az állatok, mind az emberek egészségét;

50. elismeri az emberek, a tenyésztett állatok és a vadon élő állatok és növények közötti szoros kölcsönhatásokat, amelyeket különösen a földhasználat megváltozása, az élőhelyek elvesztése és az ökoszisztéma széttöredezése okoz; hangsúlyozza, hogy az e kölcsönhatásokból eredő kihívások konfliktusokhoz és a zoonózisok és állatbetegségek fokozott terjedéséhez vezethetnek, miközben negatívan hatnak a biológiai sokféleségre és az állatjólétre; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy integrált együttélési stratégiákkal, többek között az élőhelyek megőrzésével, a vadon élő állatok és növények tudományosan megalapozott védelmével, megelőző intézkedésekkel és a tudatosság növelésével kezeljék ezeket a kockázatokat, és biztosítsák, hogy a CITES végrehajtása a szélesebb körű természetvédelmi és közegészségügyi erőfeszítések részeként az együttélés dinamikáját is figyelembe vegye;

Az EU szerepének megerősítése a vadon élő állatok és növények jogellenes kereskedelme elleni globális küzdelemben

51. ismét felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy vállaljanak vezető szerepet a veszélyeztetett fajokkal és azok részeivel való kereskedelem felszámolására irányuló globális erőfeszítésekben;

52. hangsúlyozza, hogy a vadon élő állatok és növények jogellenes kereskedelmével kapcsolatos aggályokat szisztematikusan be kell építeni az uniós kereskedelempolitikába, többek között kétoldalú megállapodások révén;

53. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a 865/2006/EK bizottsági rendelet ([27]) módosításai és az elefántcsont-kereskedelmet szabályozó uniós rendszerről szóló felülvizsgált útmutató dokumentum ([28]) ellenére az EU-n belül továbbra is folyik az elefántcsont-kereskedelem ([29]); felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy ezt az útmutató dokumentumot váltsák fel jogilag kötelező erejű jogszabályokkal ebben a kérdésben;

54. hangsúlyozza, hogy a kutyáktól és a macskáktól eltérő, kedvtelésből tartott állatfajok tenyésztésére, tartására és forgalomba hozatalára vonatkozó állatjóléti rendelkezésekre vonatkozó közös uniós keret hiánya, valamint az eltérő nemzeti szabályok következetlenségekhez, érvényesítésbeli hiányosságokhoz, a fogyasztók számára zavarhoz és gyakran súlyos állatjóléti következményekhez, valamint a biológiai sokféleséget, az emberi egészséget és biztonságot, továbbá a természetvédelmet érintő kockázatokhoz vezetnek a kedvtelésből való tartásra alkalmatlan fajok esetében; felhívja a Bizottságot, hogy mielőbb tegyen javaslatot a kedvtelésből tartható vagy értékesíthető állatok uniós szintű pozitív jegyzékére, amely egy ilyen jegyzék szükségességéről, hozzáadott értékéről és megvalósíthatóságáról szóló tanulmány ajánlásain alapul, figyelembe véve ugyanakkor a tudományos kockázatértékeléseket és az ökológiai kritériumokat;

55. sürgeti a Bizottságot, hogy a kedvtelésből tartott állatok uniós szintű pozitív jegyzékének jövőbeli végrehajtása érdekében nyújtson technikai segítséget és szakértelmet, hogy támogassa a nem uniós országokat a kedvtelésből tartható állatokra vonatkozó, tudományosan megalapozott pozitív jegyzékeinek kidolgozásában, beleértve a fajok kockázatértékelésére, a végrehajtási mechanizmusokra és a jogszabályi keretekre vonatkozó iránymutatást is;

56. üdvözli a Bizottság 2025. január 28-i (EU) 2025/130 rendeletét ([30]), amely a Conf. 12.10. (Rev. CoP15) sz. CITES-határozat előírásainak az Egyezmény I. függelékében felsorolt állatfajok példányainak kereskedelmi célú, fogságban történő szaporítására irányuló programok nyilvántartásba vétele tekintetében történő végrehajtása céljából módosítja a 865/2006/EK rendeletet; sürgeti a Bizottságot, hogy szigorúan kövesse nyomon a tagállamok általi végrehajtást és érvényesítést, és kéri, hogy a programok nyilvántartásba vételét időben továbbítsák a CITES titkárságához;

57. sürgeti a Bizottságot és a tagállamokat, hogy a vadon élő állatok és növények jogellenes kereskedelme elleni uniós cselekvési tervvel összhangban alkalmazzanak fokozott ellenőrzést a CITES-ben felsorolt fajokból származó vadásztrófeák behozatalára; kéri, hogy az importengedélyekre vonatkozó követelményeket terjesszék ki a 338/97/EK tanácsi rendelet ([31]) B. mellékletében felsorolt valamennyi vadásztrófeára, kivéve, ha ellenkező tudományos bizonyítékok állnak rendelkezésre;

58. kiemeli, hogy rendkívül fontos egy részletes uniós információs rendszer létrehozása a vadon élő állatok és növények tiltott kereskedelme problémájának kezelése érdekében; sürgeti a Bizottságot a meglévő szabályozások és eszközök, többek között a TRACES rendszer (kereskedelem-ellenőrzési és szakértői rendszer) kiterjesztésére a CITES-ben felsorolt és a CITES-ben nem szereplő fajokból származó, az EU-ba irányuló teljes behozatal fajra, mennyiségre és származásra vonatkozó adatainak rögzítése és nyilvános hozzáférhetővé tétele céljából a kereskedelem jobb nyomon követése, a tendenciák és a kockázatok azonosítása, valamint a jövőbeli politikák és döntéshozatal megalapozása érdekében;

([27]) A Bizottság 865/2006/EK rendelete (2006. május 4.) a vadon élő állat- és növényfajok számára kereskedelmük szabályozása által biztosított védelemről szóló 338/97/EK tanácsi rendelet végrehajtására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról (HL L 166., 2006.6.19., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2006/865/oj).

([28]) HL C 528., 2021.12.30., 19. o.

([29]) Az IFAW legutóbbi kutatása (https://www.ifaw.org/international/resources/elephant-in-the-net) azt mutatja, hogy az EU-ban még mindig jelentős mennyiségű elefántcsontot forgalmaznak online, és hogy a megmunkált elefántcsontnak csupán 9,9 %-a, a nyers elefántcsontnak pedig mindössze 3,1 %-a rendelkezett ellenőrizhető jogszerűségi igazolással (tanúsítvánnyal).

([30]) A Bizottság (EU) 2025/130 rendelete (2025. január 28.) a 865/2006/EK rendeletnek a veszélyeztetett vadon élő állat- és növényfajok nemzetközi kereskedelméről szóló egyezmény keretében bekövetkezett fejlemények és a visszamenőleges engedélyek kiadásának lehetősége tekintetében történő módosításáról (HL L, 2025/130, 2025.1.29., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/130/oj).

([31]) A Tanács 338/97/EK rendelete (1996. december 9.) a vadon élő állat- és növényfajok számára kereskedelmük szabályozása által biztosított védelemről (HL L 61., 1997.3.3., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/338/oj).

59. hangsúlyozza, hogy a CITES részes felei konferenciájának 20. ülése lehetőséget adhat a vadon élő állatokat exportáló főbb országok és régiók azonosítására azzal a céllal, hogy szigorúbb ellenőrzéseket vezessenek be, és arra ösztönözzék őket, hogy szigorú megelőző intézkedéseket fogadjanak el az illegális kivitel ellen;

60. üdvözli az EU hozzájárulását a vadon élő állatok és növények jogellenes kereskedelme elleni globális küzdelemre irányuló erőfeszítések támogatásához; felhívja az EU-t és tagállamait, hogy a vadon élő állatok és növények, illetve a nemzeti jogszabályok megsértésével szerzett bármely vadon élő állatokból vagy növényekből készített termék behozatalának bűncselekménnyé nyilvánítása révén támogassák egy új bekezdés beillesztését az ENSZ Közgyűlésének a vadon élő állatok és növények tiltott kereskedelme elleni küzdelemről szóló, 2025. évi A/79/L.96. sz. határozatába, és hogy nyújtsanak segítséget azoknak a partnerországoknak, amelyek a vadon élő állatok és növények, valamint a vadon élő állatokból vagy növényekből készült termékek forrásai, tranzitpontjai és/vagy célállomásai az eladók és vevők számára;

A vadon élő állatok és növények jogellenes kereskedelme elleni uniós cselekvési terv

61. elismeri a tagállamok, a Bizottság és más érdekelt felek által elért eredményeket; kiemeli a cselekvési terv folytatólagos végrehajtásának fontosságát, valamint annak szükségességét, hogy megfelelő emberi és pénzügyi erőforrásokat különítsenek el annak végrehajtására; felhívja a tagállamokat, hogy gyűjtsenek és szolgáltassanak adatokat előrehaladásuk méréséhez és értékeléséhez;

62. felhívja a tagállamokat, hogy javítsák az illetékes nemzeti hatóságok – többek között az ügyészségek és a bíróságok – kapacitásait a vadon élő állatok és növények jogellenes kereskedelmével kapcsolatos ügyek gyors és hatékony kivizsgálása és büntetőeljárás alá vonása, valamint az illetékes nemzeti hatóságok közötti együttműködés megkönnyítése érdekében;

63. hangsúlyozza a kulcsfontosságú uniós ügynökségek, az Europol, az Eurojust és az Európai Unió Bűnüldözési Képzési Ügynöksége (CEPOL) fontosságát a vadon élő állatok és növények jogellenes kereskedelme elleni küzdelemben; megfelelő támogatást kér a következő többéves pénzügyi keretben és az éves költségvetési eljárásban e szervezetek megfelelő erőforrásainak és személyzetének biztosítása érdekében;

64. javasolja, hogy az EU és tagállamai nyilvánítsák bűncselekménnyé az illegálisan beszerzett vadon élő állatok és növények kereskedelmét és tartását, függetlenül attól, hogy azok milyen védettségi helyzettel szerepelnek a CITES függelékeiben; sürgeti a Bizottságot, hogy használja fel a vadon élő állatok és növények jogellenes kereskedelmének bűncselekménnyé nyilvánításáról szóló megvalósíthatósági tanulmány ([32]) eredményeit, hogy prioritásként előterjessze a vonatkozó jogalkotási javaslatokat;

65. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy kezeljék az élő vadon élő állatok és növények, valamint a vadon élő állatokból és növényekből készült termékek iránti növekvő keresletet azáltal, hogy tényeken alapuló keresletcsökkentési kezdeményezéseket hajtanak végre és támogatnak az uniós tagállamokban;

66. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy fellépéseikkel terjeszkedjenek túl a vadon élő állatok és növények jogellenes kereskedelme elleni uniós cselekvési terv 14. célkitűzésének jelenlegi hatályán, erőforrások, finanszírozás és képzés révén növeljék a vadon élő állatok és növények megmentésére és a jogellenes kereskedelemből kimentett vadon élő állatok és növények rehabilitációjára irányuló kapacitásokat, valamint nemzeti cselekvési tervek révén javítsák az elkobzott élő állatok kezelését;

Szervezett bűnözés, kiberbiztonság és elkobzott állatok

67. kitart amellett, hogy a vadon élő állatokkal és növényekkel kapcsolatos nemzetközi bűnözést valamennyi részes félnek súlyos szervezett bűnözésként és alapbűncselekményként ([33]) kell elismernie, legsúlyosabb formájában pedig ökocídiumnak kell tekinteni; felszólítja az összes uniós tagállamot, hogy nemzeti jogszabályaikat hangolják össze a súlyos bűncselekmények UNTOC szerinti fogalommeghatározásával, biztosítva, hogy a vadon élő állatokkal és növényekkel kapcsolatos bűncselekményeket alapbűncselekménynek tekintsék, és azokat büntetőtörvény-könyveikben megfelelően szankcionálják;

68. ösztönzi a tagállamokat, hogy vezessenek be visszatartó erejű büntetőjogi intézkedéseket a vadon élő állatok vásárlásával, kereskedelmével és értékesítésével kapcsolatos illegális tevékenységek ellen;

([32]) The Society for Conservation Biology, „Resolving Uncertainties in the Legality of Wildlife Trade to Support Better Outcomes for Wildlife and People” („A vadon élő állatok és növények kereskedelmének jogszerűségével kapcsolatos bizonytalanságok feloldása a vadon élő állatok és növények, valamint az emberek szempontjából jobb eredmények támogatása érdekében”), https://conbio.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/conl.13110.

([33]) Az ENSZ Közgyűlésének RES/77/325. sz. határozata felszólítja a tagállamokat, hogy „a vadon élő védett állat- és növényfajokkal való jogellenes kereskedelmet kezeljék súlyos bűncselekményként” (6. pont), és „szükség esetén vizsgálják felül és módosítsák a nemzeti jogszabályokat annak érdekében, hogy a vadon élő állatok és növények jogellenes kereskedelmével kapcsolatos bűncselekményeket alapbűncselekményként kezeljék” (9. pont), https://digitallibrary.un.org/record/4020317?v=pdf.

69. elismeri a folyamatban lévő erőfeszítéseket, amelyek célja, hogy a nemzetközi szervezett bűnözés elleni ENSZ-egyezmény keretében felmérjék egy környezeti bűnözésről szóló jegyzőkönyv kidolgozásának szükségességét; hangsúlyozza az e kérdésről folytatott folyamatos párbeszéd fontosságát, különös hangsúlyt fektetve a vadon élő állatokat és növényeket érintő bűncselekményekre; emlékeztet arra, hogy a jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell egy olyan rendelkezést, amely előírja a részes felek számára, hogy nyilvánítsák bűncselekménnyé a származási országukból illegálisan kivitt vadon élő állatok és növények importját és kereskedelmét;

70. sürgeti a tagállamokat, hogy alakítsanak ki határokon átnyúló együttműködést, a hírszerzési információk megosztását és koordinációt a különböző érintett nemzetközi hatóságokkal és intézményekkel, a szervezett bűnözői csoportoknak a vadon élő fajok illegális kereskedelmében való részvétele elleni küzdelem érdekében; hangsúlyozza, hogy be kell ruházni a vadon élő állatok és növények jogellenes piacain bekövetkező új fejlemények és a kapcsolódó bűnözés nyomon követésébe és elemzésébe;

71. felhívja a Bizottságot, hogy biztosítsa a koordinációt a környezet büntetőjog általi védelméről szóló irányelv, a vadon élő állatok és növények kereskedelméről szóló rendelet ([34]), a vadon élő állatok és növények jogellenes kereskedelme elleni felülvizsgált uniós cselekvési terv és más vonatkozó uniós szakpolitikák, például a digitális szolgáltatásokról szóló rendelet ([35]) végrehajtása során; felhívja a tagállamokat, hogy ültessék át a környezet büntetőjog általi védelméről szóló irányelvet, és léptessék hatályba azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek ahhoz szükségesek, hogy az irányelvnek 2026. május 21-ig megfeleljenek;

72. felhívja a tagállamokat, hogy biztosítsák és mozdítsák elő az összes lefoglalt vagy elkobzott élő állat következetes és átlátható bejelentését a CITES-nek, az Europolnak és a származási országoknak; felhívja a tagállamokat, hogy tegyék lehetővé az elkövetőktől lefoglalt és elkobzott jövedelmeknek a vadon élő állatok mentési és menedékhelyi kapacitásainak megerősítésére való felhasználását;

73. aggodalmát fejezi ki a CITES-jegyzékben szereplő, elkobzott példányok hasznosításáról szóló Conf. 17.8 (Rev. CoP19) sz. CITES-határozat végrehajtásával kapcsolatos megoldatlan kérdések miatt. hangsúlyozza, hogy javítani kell az azonnali kezelésre, a jogalkalmazói döntéshozatalra és a megfelelő elhelyezési lehetőségekre vonatkozó iránymutatásokat, hogy megakadályozzák a példányok kereskedelembe való visszakerülését;

74. aggodalmát fejezi ki a vadon élő állatokkal és növényekkel kapcsolatos kiberbűnözés terjedése miatt; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy fokozzák az ellene való küzdelemre irányuló erőfeszítéseiket, többek között a digitális szolgáltatásokról szóló rendelet határozott végrehajtása és teljes körű érvényesítése, valamint a megerősített nemzetközi együttműködés révén a bevált gyakorlatok azonosítása és végrehajtása, valamint az illegális online kereskedelem kezelésére irányuló intézkedések kidolgozása érdekében; sürgeti a Bizottságot, hogy a digitális szolgáltatásokról szóló rendelet rendelkezéseivel összhangban dolgozzon ki konkrét uniós iránymutatásokat a vadon élő állatokkal és növényekkel kapcsolatos kiberbűnözés kezelésére, biztosítva a szakpolitikák tagállamok közötti összehangolását és előmozdítva az összes érdekelt fél közötti együttműködést;

A CITES függelékeinek módosítása

75. határozottan támogatja a CITES függelékeinek módosítására irányuló, az EU és tagállamai által benyújtott, a jegyzékbe vételre vonatkozó javaslatokat;

76. kéri a tagállamokat, hogy tudományos értékelést követően mozdítsák elő a veszélyeztetett nemzetségeknek és fajoknak a CITES II. függelékéből az I. függelékébe történő áthelyezését, különösen a cápák (*Selachii*), a csikóhalak (*Hippocampus*), a fakúszó kenguru (*Dendrolagus*) és a mico marmoset (*Mico*) tekintetében; sürgeti az EU-t és tagállamait, hogy támogassák azokat a javaslatokat, amelyek további releváns cápafajok felvételét javasolják a CITES II. függelékébe, különösen a biológiai szempontból rendkívül sebezhető mélytengeri cápákét, például a nyelőcápáét;

77. tudomásul veszi a részes felek értesítését, hogy konzultáljanak az elterjedési terület államaival a következő fajoknak a II. függelékből az I. függelékbe történő áthelyezésére irányuló javaslatról: *Mobula spp*. (manta és ördögráják) ([36]), *Rhincodon typus* (cetcápa) ([37]) és *Carcharhinus longimanus* (fehérfoltú cápa) ([38]), továbbá felszólítja a Bizottságot és az uniós tagállamokat, hogy támogassák ezeket az áthelyezéseket;

([34]) A Tanács 338/97/EK rendelete (1996. december 9.) a vadon élő állat- és növényfajok számára kereskedelmük szabályozása által biztosított védelemről (HL L 61., 1997.3.3., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/338/oj).

([35]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/2065 rendelete (2022. október 19.) a digitális szolgáltatások egységes piacáról és a 2000/31/EK irányelv módosításáról (HL L 277., 2022.10.27., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj).

([36]) CITES, értesítés a feleknek, https://cites.org/sites/default/files/notifications/E-Notif-2024-133.pdf.

([37]) CITES, értesítés a feleknek, https://cites.org/sites/default/files/notifications/E-Notif-2024-118.pdf.

([38]) CITES, értesítés a feleknek, https://cites.org/sites/default/files/notifications/E-Notif-2024-134.pdf.

78. kéri a tagállamokat, hogy tudományos értékelést követően mozdítsák elő a veszélyeztetett fajoknak földrajzi eloszlásuktól függetlenül való teljes körű felvételét a CITES I. függelékébe, különösen az elefántfélék (*Elephantidae*), az oroszlánok (*Panthera leo*) és az orrszarvúfélék (*Rhinocerotidae*) tekintetében;

79. kéri a tagállamokat, hogy tudományos értékelést követően mozdítsák elő a veszélyeztetett fajok felvételét a CITES függelékeibe, különösen, de nem kizárólag a mezei hörcsög (*Cricetus cricetus*), a házi veréb (*Passer domesticus*), a bíbic (*Vanellus vanellus*) és a mezei pacsirta (*Alauda arvensis*) tekintetében;

80. felhívja az EU-t és valamennyi felet, hogy javítsák a kétéltű fajok nemzetközi kereskedelmének szabályozását, és vegyenek fel a CITES függelékeibe három Pelophylax fajt (*Pelophylax epeiroticus*, *P. shqipericus* és *P. ridibundus*);

81. kéri a tagállamokat, hogy tudományos értékelést követően mozdítsák elő a veszélyeztetett korallnemzetségeknek és -fajoknak, valamint az esőerdők irtásával vagy trópusi faanyaggá történő feldolgozásával összefüggő veszélyeztetett fajoknak a CITES függelékeibe történő felvételét vagy felminősítését, különösen a tikfa (*Tectona grandis*), az ébenfafélék (*Diospyros*) és a mahagónifa tekintetében;

82. sürgeti az EU-t, hogy értékelje a vándorsólyomnak az I. függelékből a II. függelékbe való visszasorolására irányuló bármely javaslat megfelelőségét, a Conf. 9.24 (Rev. CoP17) határozatban megállapított kritériumoknak megfelelően, és ellenezze az ilyen javaslatot, ha ezek a kritériumok nem teljesülnek;

83. felhívja az EU-t és tagállamait, hogy támogassák a kedvtelésből tartott egzotikus állatok kereskedelme által fenyegetett fajok felvételét vagy feljebb sorolását, és támogassák a fenyegetett endemikus fajok jegyzékbe vételére irányuló javaslatokat, valamint az élő példányok kivitelének tilalmát, amennyiben e fajok befogását vagy kivitelét az adott fél nemzeti jogszabályai tiltják;

84. sajnálatát fejezi ki a *Sciaenidae* fajok úszóhólyagjai iránti növekvő kereslet miatt; intézkedéseket szorgalmaz annak biztosítása érdekében, hogy a nemzetközi kereskedelem ne veszélyeztesse a fajok túlélését, és ne súlyosbítsa a járulékosan kifogott védett fajokkal kapcsolatos kockázatokat; felhívja a feleket, hogy a jogszerű, nyomon követhető és biológiailag fenntartható kereskedelem biztosítása érdekében javasolják az aggasztó állapotú fajok felvételét a függelékekbe, amennyiben teljesülnek a CITES kritériumai;

Fajspecifikus kérdések

Vízi fajok

85. felhívja a tagállamokat, az összes tranzitországot, valamint az akvakultúrában angolnát tenyésztő és hizlaló országokat, hogy erősítsék meg az angolna illegális kereskedelme elleni hatékony küzdelmet és a bűnözői hálózatok felszámolását célzó együttműködést és intézkedéseket, és fordítsanak elegendő forrást erre a célra; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat annak biztosítására, hogy a CoP20 során fogadjanak el határozatot az *Anguilla spp.* példányainak kereskedelméről, valamint az európai angolna és a nemzetség összes többi fajának a II. függelékbe történő felvételéről;

86. hangsúlyozza, hogy a cápák és a ráják létfontosságú szerepet játszanak az óceáni ökoszisztémák egészségének megőrzésében; figyelmeztet, hogy a kereskedelemmel kapcsolatos súlyos fenyegetések továbbra is a kihalás kockázatának teszik ki a cápákat és a rájákat, különösen a mélytengeri cápákat; felhívja az EU-t és a tagállamokat, hogy támogassák és társfinanszírozzák a CITES azon javaslatait és határozatait, amelyek célja, hogy erősebb intézkedéseket biztosítsanak a cápa- és rájafajok fokozottabb védelmére a fenntarthatatlan és jogellenes kereskedelemmel, valamint az élőhelyek degradációjával és a szennyezéssel szemben;

87. ösztönzi a feleket, hogy osszák meg egymással a cápa- és rájafajokra vonatkozóan kidolgozott fenntarthatósági állásfoglalásokat; felhívja a részes feleket, hogy haladéktalanul lépjenek fel a CITES-jegyzékben szereplő cápák kereskedelmére vonatkozó, a CITES kereskedelmi adatbázisában rögzített adatok közötti eltérések kezelése és a megfelelés javítása érdekében;

88. kiemeli az élő korallok és korallkövek kereskedelmének azonosítása és dokumentálása terén továbbra is fennálló nehézségeket; felszólítja a feleket, hogy támogassák a korallkereskedelemben a fajok azonosítására és nyomon követhetőségére irányuló további munkát; kéri a Conf. 12.3. (Rev. CoP19) sz. határozat vonatkozó rendelkezéseinek esetleges felülvizsgálatát az azonosítási hiányosságok kezelése érdekében;

89. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat annak biztosítására, hogy a CoP20 során fogadjanak el határozatot az árnyékhalfélék (*Sciaenidae*) védettségi helyzetének javításáról és nemzetközi kereskedelmének szabályozásáról;

90. felhívja az EU-t, amely értékarányban a tengeri díszhalak egyik legnagyobb importőre ([39]), és valamennyi felet, hogy támogassák azokat az intézkedéseket, amelyek a tengeri díszhalak védettségi helyzetének javítását és nemzetközi kereskedelmének szabályozását célozzák;

Nagymacskák

91. elismeri, hogy egyes nagymacskafajok a CITES-ben felsorolt legveszélyeztetettebb fajok közé tartoznak, és hogy a CITES-jegyzékben szereplő nagymacskafajok védelme és kereskedelmének szabályozása számos kihívással néz szembe; e kihívásokkal arányos, megfelelő pénzügyi forrásokat kér; felszólít határidőhöz kötött, országspecifikus természetvédelmi ajánlások végrehajtására és a nagymacskákra védelmére vonatkozó konkrét pénzügyi kötelezettségvállalásokra;

92. megjegyzi, hogy a Conf. 12.5 (Rev.CoP19) számú határozat azzal bízza meg a részes feleket, hogy tájékoztassák a CITES titkárságát az ázsiai nagymacskákról; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az elterjedési államok továbbra sem reagálnak; felhívja az EU-t és valamennyi részes felet, hogy a CoP20-on fogadjanak el határozott döntéseket a fogságban tartott ázsiai nagymacskákkal kapcsolatban;

93. mély aggodalmát fejezi ki az élő tigrisek és testrészeik kereskedelme miatt; mélységes sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a vadon élő állatok és növények kereskedelmére vonatkozó uniós rendeletek nem akadályozzák meg a fogságban tenyésztett tigrisek és testrészeik kereskedelmét;

94. sajnálatosnak tartja, hogy javaslatot nyújtottak be az ázsiai leopárdra vonatkozó 18.105. számú határozat törlésére, holott annak jogellenes kereskedelme továbbra is aggodalomra ad okot; felhívja a CITES titkárságát, hogy végezze el az ázsiai leopárdok jogellenes kereskedelmének és védettségi helyzetének részletes felülvizsgálatát, és a CoP20-on ismertesse naprakész megállapításait; felszólít a CITES Conf. 10.14 (Rev. CoP19) számú határozatának felülvizsgálatára a fajok túlzott arányú hasznosításának megelőzése érdekében;

Elefántok

95. felszólít az afrikai elefántok *Loxodonta spp*. nemzetségbe való besorolására vonatkozó javasolt nómenklatúra-módosítás támogatására, valamint a vadonban befogott élő afrikai elefántok kereskedelmére vonatkozó egyszerű és egységes jogi keret kidolgozására, amely az exportot a fajok Afrikán belüli természetes és történelmi elterjedési területén belüli helyi védelmi programokra vagy biztonságos vadonterületekre korlátozza;

96. aggodalmát fejezi ki az ázsiai elefánt részeivel és származékaival – különösen az interneten – folytatott jogellenes kereskedelem növekedése miatt; kiemeli annak fontosságát, hogy a CoP20 keretében tartsák fenn és újítsák meg a 18.226. (Rev.CoP19) számú határozatot; ösztönzi az érdekelt felek és az elterjedési államok közötti fokozott együttműködést, és sürgeti őket, hogy proaktívabban vegyenek részt a megbeszélésekben, és törekedjenek a Conf. 10.10 (Rev. CoP19) kísérő határozat megerősítésére;

97. aggodalmát fejezi ki az elefántcsontra vonatkozó nemzeti cselekvési tervek (NIAP) felülvizsgálatával kapcsolatos folyamatról szóló 19.68–19.70. számú határozatok végrehajtása terén elért korlátozott előrehaladás miatt; hangsúlyozza, hogy szükség van a NIAP-folyamat független felülvizsgálatára és kapacitástámogatás nyújtására azon országok számára, amelyeket a globális elefántcsont-kereskedelemben jelentős aggodalomra okot adó forrásként azonosítottak;

98. kéri az EU-t annak biztosítására, hogy az elefántkereskedelmi információs rendszer (ETIS) továbbra is stabil mechanizmus és az illegális elefántcsont-kereskedelem tendenciáira vonatkozó megbízható információforrás maradjon; üdvözli az ETIS online platformon elindított új eszközt, amelynek segítségével az (ETIS) lefoglalási adatai országos szinten nyilvánosan hozzáférhetővé válnak;

99. felhívja az EU-t és valamennyi részes felet, hogy sürgősen hozzanak meg minden szükséges jogalkotási, szabályozási és végrehajtási intézkedést a nyers és a megmunkált elefántcsont-kereskedelem belföldi piacainak bezárása érdekében;

([39]) Biondo, M. et al, „An Updated Review of the Marine Ornamental Fish Trade in the European Union”, (2024), https://www.mdpi.com/2076-2615/14/12/1761.

100. sürgeti a megmaradt legális belföldi elefántcsontpiacok sürgős bezárását, és kéri az EU-t és valamennyi részes felet, hogy ellenezzenek minden olyan javaslatot, amely az elefántcsont-kereskedelemre vonatkozó korlátozások megszüntetésére irányul;

101. felszólítja az EU-t és valamennyi részes felet, hogy támogassák az elefántcsontkészletek, valamint a CITES-ben felsorolt fajokból származó egyéb készletek – többek között a tobzoskák és az orrszarvúszarv – nem kereskedelmi célú felszámolását; felhívja az EU-t és valamennyi részes felet, hogy támogassák az elefántcsontkészletekről szóló 18.184. és 18.185. számú határozatok megújítását;

Egyéb fajok

102. aggodalmát fejezi ki a CITES orrszarvúkkal kapcsolatos bűncselekményekkel foglalkozó munkacsoportja ülése összehívásának késedelme mögött meghúzódó okok miatt; hangsúlyozza az afrikai és ázsiai orrszarvúk védelméről és kereskedelméről szóló Conf. 9.14 (Rev. CoP19) sz. CITES-határozatban foglalt keresletcsökkentési rendelkezések betartásának fontosságát; határozottan sürgeti a részes feleket, hogy tartsák fenn az orrszarvúszarv piacainak bezárására vonatkozó kötelezettségvállalásukat, és erősítsék meg a hírszerzési információk megosztását és az orrszarvúszarv-kereskedelem kezelésére irányuló közös műveleteket, többek között a nemzetközi együttműködés javítása, közös műveletek végrehajtása és a pénzmozgások nyomon követése révén;

103. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy Kína nem átlátható a tobzoskakészleteit illetően; felhívja a feleket, hogy a tobzoskák védelméről és kereskedelméről szóló Conf. 17.10 (Rev. CoP19) sz. CITES-határozatban körvonalazottaknak megfelelően továbbra is nyújtsanak be éves jelentéseket a tobzoskakészletekről; ösztönzi határidőhöz kötött és mérhető ajánlások kidolgozását, amelyek célja a jogellenes kereskedelmet és az orvvadászatot elősegítő legális belföldi piacok bezárása;

104. komoly aggodalmának ad hangot a kaliforniaidisznódelfin- és totoabapopulációk folyamatos csökkenése miatt; felszólítja Mexikót, hogy haladéktalanul és teljes körűen hajtsa végre a totoabákra vonatkozó megfelelési cselekvési tervét; felhívja a CITES titkárságát, hogy függessze fel a kereskedelmet az elterjedési terület szerinti állammal, amiért nem hajtotta végre maradéktalanul a totoabákra vonatkozó megfelelési cselekvési tervét; felhívja az EU-t és tagállamait, valamint az összes tranzit- és célországot, hogy erősítsék meg a totoaba jogellenes és fenntarthatatlan kereskedelme elleni hatékony küzdelmet célzó intézkedéseket, és fordítsanak elegendő forrást erre a célra;

105. felhívja az EU-t és tagállamait, hogy szüntessék meg az uniós jogszabályokban rejlő joghézagokat, amelyek megkönnyítik a vadon élő madarak jogellenes kereskedelmét, javítsák az elfogott vadon élő madarak behozatalát tiltó meglévő jogszabályok végrehajtását, és támogassák a madarak nemzetközi kereskedelmének szabályozását erősítő intézkedéseket;

106. felszólítja az EU-t és valamennyi részes felet, hogy támogassák a gerinctelenek védettségi helyzetének javítását és nemzetközi kereskedelmének szabályozását célzó intézkedéseket;

107. tudomásul veszi a kétéltűek (*Amphibia spp.*) védelméről szóló 19.197–19.199. sz. határozatokkal összhangban a kétéltűek védelmére és kereskedelmének szabályozására irányuló, folyamatban lévő munkát; felhívja a részes feleket, hogy továbbra is foglalkozzanak a békák nemzetközi kereskedelmének a vadon élő populációkra gyakorolt hatásával, és a CoP20 konferencián támogassák a kétéltűek védelmével és kereskedelmének szabályozásával kapcsolatos további munkát;

108. felszólítja a tagállamokat, hogy szorgalmazzák a jegesmedve (*Ursus maritimus*) jobb védelmét, és tegyenek lépéseket a trófeák és bőrök kereskedelme jelentette fenyegetések ellen;

°
° °

109. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, valamint a veszélyeztetett vadon élő állat- és növényfajok nemzetközi kereskedelméről szóló egyezmény részes feleinek és titkárságának.